

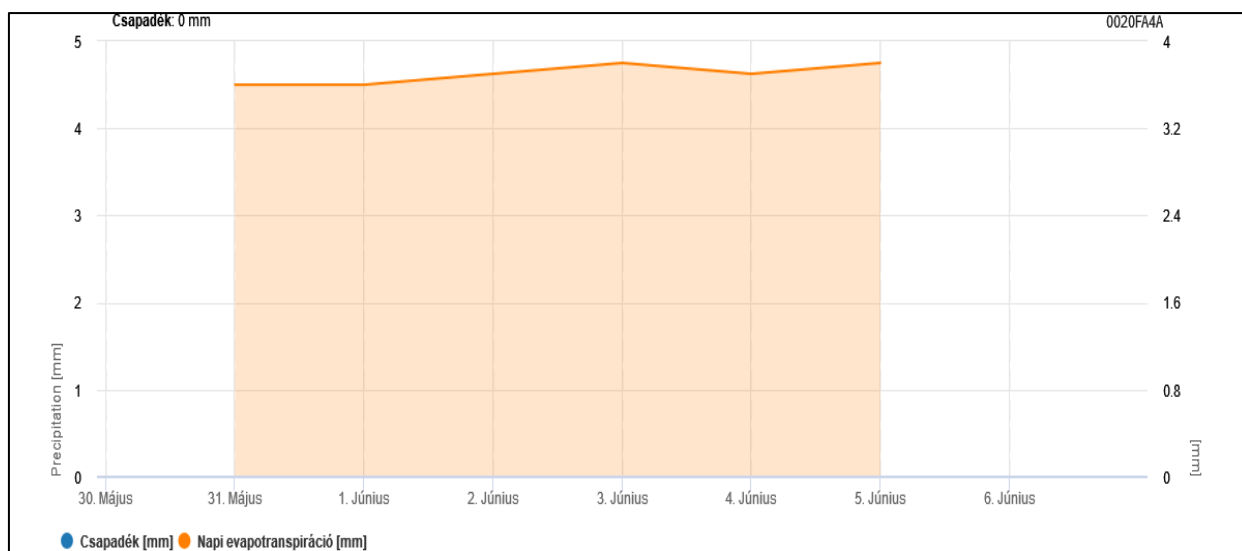

MAGYAR NÖVÉNYVÉDŐ MÉRNÖKI ÉS NÖVÉNYORVOSI KAMARA Hajdú-Bihar Megyei Területi Szervezet

Hajdú-Bihar Megye növényvédelmi időszakos helyzetképe

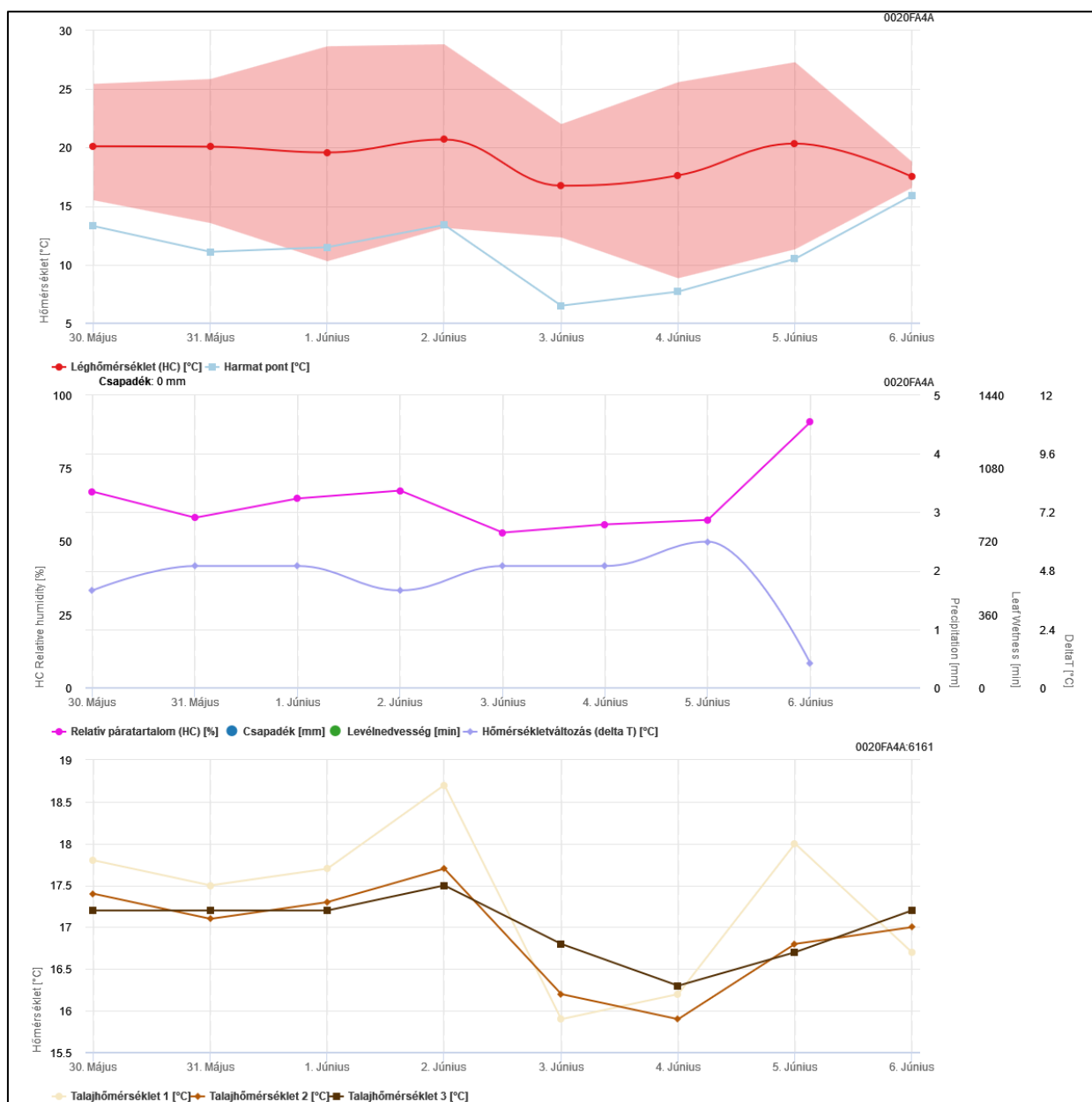
Az elmúlt hét időjárása

Az hét a szokásosnál hűvösebb idővel indult, majd a hét közepére ismét visszatért a nyári meleg. A hét végén ismét egy hidegfront vonult át felettük, melynek hatására záporok, heves zivatarok alakultak ki országszerte, megyénkben ez úttal csak szórványosan és kevés csapadék hullott. A hidegfront elvonulását követően napos, kissé szeles idő volt. A tiszta égbolt miatt jelentős volt a napi hőingadozás, a hajnali órákban 10 °C-alatti értékeket mértünk. A szeles, napos idő miatt a napi párolgás 4-5 mm körül alakult.

A csapadék mennyiség és az evapotranspiráció alakulása, Debrecen, 2023.05.30.-06.05.

Forrás: Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara HBM-i szervezetének debreceni i-Metos állomása

A levélnedvesség/páratartalom/talajhőmérséklet alakulása Debrecen, 2023.05.30.-06.05.

Forrás: Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara HBM-i szervezetének debreceni i-Metos állomása

Az elmúlt hét időjárása továbbra is kedvezően alakult a gombabetegségek terjedése szempontjából.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten, előzmények

Fenológiai (22. hét)

Őszi búza: virágzás vége-korai tejesérés (BBCH 69-73)

Őszi árpa: korai tejes érés-viaszérés (BBCH 73-85)

Őszi káposztarepce: a becők túlnyomó többsége elérte a végleges nagyságot (BBCH 79)

Napraforgó: 8-10 leveles állapot (BBCH 18-112)

Kukorica: 6-9 leveles állapot (BBCH 16-19)

Alma: 2-3 cm gyümölcsök (BBCH 74)

Őszibarack: végső gyümölcsméret-érés kezdete (BBCH 80-81)

Lucerna: kaszálás

Polifág károsítók

Megyénkben a lucerna az őszi kalászos, illetve a repce a táblákon nőtt az elmúlt héthez képest a mezei pocok (*Microtus arvalis*) fertőzöttség. A megye déli részén a megnövekedett pocok populáció betelepődése elkezdődött a gabonába és az új vetésű lucernába. Egyelőre csak a tábla széleken tapasztalható a pocok jelenlére, illetve a kártétel még nem jelentős.

A hörcsög (*Cricetus cricetus*) megjelenését, kártételét egyelőre nem tapasztaltuk.

Szántóföldi növények

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi búzában

A gabona lisztharmat (*Blumeria graminis*) fertőzöttség már nem nőtt az előző héthez képest, de a legtöbb állományban a középső-felső levélemeleteken és a száron is megtalálható volt. A fertőzöttség mértéke megyénkben jellemzően közepes. A lisztharmat telepeken megtalálhatóak voltak a kazmotéciumok, melyek a kórokozó életciklusának a végének a közeledtét jelzik.

A vörös rozsdá (*Puccinia triticina*) a legtöbb állományban alacsony fertőzöttségi szinten van jelen, de az fogékony fajtákban a terjedése érzékelhető. A fogékonyabb fajtákban a terjedés ütemének a gyorsulásával kell számolnunk.

A sárga rozsdá (*Puccinia striiformis*) fertőzöttség már alig nőtt az elmúlt héthez képest. Az elkövetkező héten már csak a hosszabb tenyészidejű durum fajtákban kell a terjedésével számolni.

Szeptóriás levélfoltosság (*Septoria tritici*) számára kedvezett az elmúlt hét időjárása, a fertőzés már csak a megdőlt állományokban terjedt. a kórokozó terjedése egyre lassúbb, a jelentős kártételére már nem kell számítani.

Az elmúlt héten már az összes őszi búza fajta, hibrid elvirágzott, ezzel csökkent a kalász fogékonysága a fuzárium fertőzésre. A termelők többsége elvégezte a kalászvédelmet, sajnos sokan az olcsó kevésbé hatékony készítmények mellett döntöttek.

A vörösnakú árpabogár (*Oulema melanopa*) lárva gyenge kártétele volt tapasztalható. A vetésfehérítő populáció mérete megyénkben átlagosnak, illetve attól gyengébbnek mondható. A lárvák elleni védekezést a felvételezést követően célszerű elvégezni.

A levéltetű fertőzés már nem nőtt jelentősen az elmúlt héthez képp, a zárt jól fejlett állományokban közepes mértékű fertőzés alakult ki, erősen fertőzött góccokkal. A levéltetű fertőzés további növekedésére már nem kell számítanunk az elkövetkező héten.

A poloskák megjelentek a kalászon, egyelőre igen alacsony a fertőzöttség mértéke, de továbbra is a folyamatos betelepedés.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi árpában

A lisztharmat (*Blumeria graminis*) az őszi árpában mindenütt megtalálható, a fertőzöttség mértéke a jól fejlett, dús állományokban erős. A fogékony fajtákban a lisztharmat a felső levélemeleten és a kalászon is megjelent, de már alig terjedt. A telepek többsége el kezdett öregedni, sárgulni és megjelentek a kazmotéciumok is. Az árpában a lisztharmat terjedésére már nem kell számítanunk.

Az őszi árpákban a barna levélfoltosság (*Bipolaris sorokiniana*) minden táblán előfordult, a fertőzöttség mértéke jellemzően közepes. Az elmúlt héten a fertőzés lassú terjedése volt megfigyelhető. A jövő héten a barna levélfoltosság további lassú terjedése várható.

Hálózatos foltosság (*Drechslera teres*) tünete minden táblában megtalálható, a fertőzés intenzív terjedése volt megfigyelhető, a fogékonyabb fajtákban már erős fertőzés alakult ki. **A héten a további terjedése várható.**

Az árpa törperozsda (*Puccinia hordei*) minden táblában megtalálható, a héten fertőzés mértékének növekedése volt megfigyelhető. Az elkövetkező héten az **árpa törperozsda további terjedésére kell számítanunk.**

Őszi káposztarepce

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi káposztarepcében

A repcében a foma (*Phoma lingam*) az alsó szárrészen észlelési szinten minden állományban megtalálható, néhány táblán már a lassú terjedése volt megfigyelhető. A terjedés vélhetően fel fog gyorsulni, mivel a fertőzött foltokon jelentős mennyiségű piknidium található.

A repce becőkön szórványosan megjelent az alternáriás foltosság (*Alternaria brassicae*). A fertőzés egyelőre alacsony szintű, de a kedvező időjárás miatt a fertőzés gyors terjedésére kell számítani.

A repcebecő-ormányos (*Ceutorhynchus assimilis*) fertőzöttség mértéke a táblák többségénél közepes mértékű volt. A károsító betelepődése befejeződött, jelentős kártételt csak az elhanyagolt táblákon tapasztaltunk.

A repcebecő-szúnyog (*Dasineura brassicae*) kártétele is megtalálható a táblák szélén, az idei csapadékos, hűvös év kedvez a felszaporodásának. A megyénkben a kártétel mértéke alacsony, szórványos.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten a napraforgóban

A napraforgó állományokban csak szórványosan, elvétve lehetett a napraforgó peronoszpórával (*Plasmopara halstedii*) találkozni. A fertőzés mértéke az észlelési küszöb környékén alakult.

A napraforgóba a levéltetvek általánosan és tömegesen jelen vannak a fiatal leveleken, illetve a még ki nem terült levélredők között. A kártétel jellemző tünete a levelek hullámosodása, torzulása. Megyénkben a kártétel mértéke jellemzően közepes mértékű, de előfordulnak erősen fertőzött táblák, területek.

Az elmúlt heti csapadék hatására, tömeges gyomkelés volt tapasztalható.

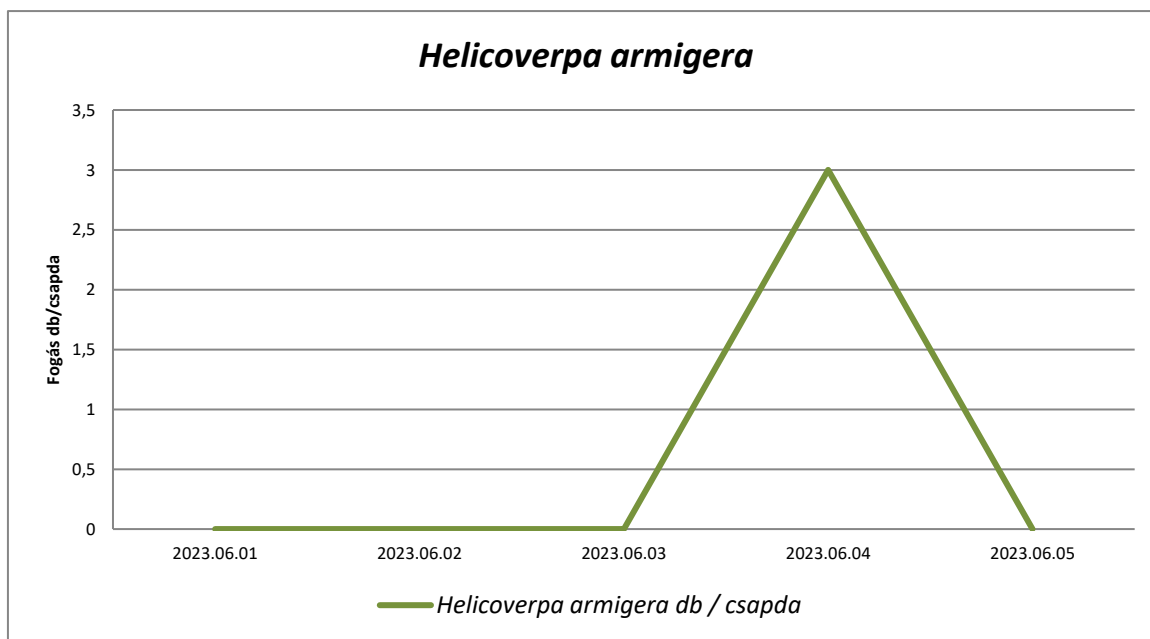
A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten a kukoricában

A kukoricamoly (*Ostrinia nubilalis*) első nemzedékének az első példányai megjelentek a fénycsapdában.

A gyapottok-bagolylepke (*Helicoverpa armigera*) alacsony számban, de folyamatosan jelen van a csapdában.

A kukoricabogár (*Diabrotica virgifera*) lárvakelése elkezdődött, egyelőre alacsony a kártétel mértéke, illetve a csapadékos időjárás miatt a gyökerek gyorsan regenerálódnak.

Az elmúlt heti csapadék hatására, tömeges gyomkelés volt tapasztalható.

A gyapottok-bagolylepke rajzása

Kertészeti növények

Alma

Az elmúlt hét időjárása kedvezett a gombabetegségek terjedéséhez.

Az almában még mindig jelentős az almafa lisztharmat (*Podosphaera leucotricha*) fertőzés, a hajtásvégi primer fertőzések intenzíven fertőznek, több ültetvényben már szekunder fertőzésre utaló tüneteket is lehet látni. A kedvező időjárás miatt a lisztharmat intenzív terjedésére kell számolni az érzékeny fajtákban.

Az alma varasodás (*Venturia inaequalis*) számára szintén kedvezőek az időjárási feltételek, de megyénkben még észleltünk jelentősebb mértékű fertőzést. A kórokozó számára kedvező időjárás miatt, a terjedésével számolnunk kell.

A csapadékos időjárás miatt több ültetvénybe felütötte a fejét a tűzelhalás (*Erwinia amylovora*), a fertőzöttség mértéke a fajta fogékonyságtól függően alakul.

Az ültetvényekben az almalevél pirosító (*Dysaphis devecta*) megjelent, a fertőzöttség mértéke folyamatosan nő, jelenleg közepes.

Az almalevél-aknázómoly és sátorosmoly folyamatosan nagy mennyiségben van jelen a csapdákbán, a fogások száma már túl vagyunk a rajzáscsúcson, elkezdődött a tojásrakás időszaka.

Az almamoly első nemzedéke túl van a rajzáscsúcson elkezdődött a tojásrakás, a védekezések elvégzése még indokolt.

Őszibarack

A barackosokba a levéltetvek betelepődése folyamatos, a kisebb-nagyobb kolóniákat már mindenütt meg lehet találni.

Debrecen, 2023.06.05